

Undertecknad vistades vid herregården
Hildesborg vid Åresund. Hårslöfs saken
mellan 9. o. 1 $\frac{1}{2}$ år med mina föräldrar, gården äg-
av en lyketruant Wång, som sålloft berättade
den, han hade der en förvaltare Sabelström.
Ryktet förmåte då, att dens Sabelström var en
anförvant från Dukarström, som sköt Gustof III
på maskerad, och hans anförvanten blev lund-
förvista, och kom igärn senare till Sverige med
namnet ändrat till Sabelström.

Under ledning av denne förvaltare för årken
70-75 år sen, började jorden att merglas, men svens-
skarna vete ej vilket var mergelt eller icke, så råk
våra förvaltare i tysken merglare hit som
uppsöke mergel med något som kallades skearann.
(Baltyska tror jag det var) som slags på en mergel-
klump, då det fräste och kokte som då man slår

3781

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

2

vatten på osläkt kulke, förut grävde de upp meger-
len, men så lärde de av tyska visan att fälla ner
bänkan, de grävde från uppskörseten neråt, men ej
brantare, än en häst kunde dra upp kärran
med cirka 9 häktaliter i, och så allt bredare tills
de kom ner till cirka 3 alnars djup, då de började
att fälla ner bänkan som de högg under med
spetsig mergelkäten häckan, och kildade ner med felut-
be och träkilari, gick det då bra så att bänken föll
rätt ut på flatan då mergelens smulades sönder
så kunde de lossa den med skoffel utan att gräva
med spade, och så allt djupare till 6 och 8 alnars djup
detta var ett riskabelt arbete, högg de under för-
mycket så kunde det hända att bänken kom ut
sig själv, här är en mergelgrav i arten som min
far talar om att en man blev igälslagen av en
av en mangelbänk som föll på honom.

Matjorden banades av ner till den kulkhaltige-
mergelen, så började äv är fällas ner bänkar med
sidorna så graven blev ganska bred, under tiden
de lassa upp en bänke fälles ner en annan, så de
hade sysselsättning alltjämt med utkörsl. Fältet fura-
des in med cirka 3 fannar mellan varje furu, så tip-
pades mergelen av kårar mellan furarna, och så
ungefär lika långt mellan buskarna på längden.
Dett gick flere hundratal kårar på tunnlandet
så det var ett ganska drygt arbete.

Wid Hildesborg var äv är då ett litet tegelbruk
der det tillverkades med handkraft tegelsten takpra-
nar och tegelrör, leran dertill ättades i en sirkelrund
sk. trätramp vari mitten var nerlagit en bastant
träpöle med en järndubb i övre änden, och så en trä-
bom som räbete över hela trampen med ett barkhöl
i mitten som passu till järndubben, och så golvet

belagt med bräder, och derpå ett lerlager cirka
en fot tjockt, så ältades leran med 4 i så stora
~~och~~ arvar som gick tät samman och fylde halva
trampen ifrån pålen och till ytterkanten, så var
de fästa i bommen med järnlänkar och järn-
klam om halsen, så en pojke som gick vid sidan
och pistra på dem, detta var ett otillbörligt
djurplågeri ynkligt att se, så vid andra halvan
av bommen var fäst en plankan som räckte från
pålen och till ytterkanten att jämna spåren igen
med så ästes vatten på så att ^{leran} leler passande att
formas, efter vad äldre berättat hade denna leräلتning
pågöt en lång tid förut, sen någon tid efter blev
det en så kallad ^{tramp} trampkärra lastad med gråsten
och fästad vid bommen var en man sat och reglera
med äلتningen av leran, och så två hästar som gick
sundt kring trampen förspända bommen.

5
Skåne
Christofta sn.

3781

Jöns Ekansson
1933.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

5

Tröskningen av säden gick så att flera tröskmän
på en långlaga under större delen av vintern
tröska ut säden med plejel (slaga) men så skuf-
fade förvaltaren ett tröskverk, som drevs med
hästkraft av 4 hästars förspänd vandrigen som
drev tröskan inne i logan, tröskan stälde ej
agnarna från säden, så de harpades från sedarn
agnarna sät till större ^{delen} fast på kornet så det
fick tjörnna innan det harpades, det utbreddes
på en laga cirka fotstjoket där en man på en häst
och en häst vid vid sidan red omkring på
kornen tills agnarna var skild från kornet.
Äldre personer berättar att detta var det första
tröskverk de såg.

Bockerbolaget i Landstaraön ägde herregården

Fälbyholm

Fälby socknen gränsande intill Heildesborg, det
det sista året vi var där arrenderade bockerbolaget

Hildesborg, så började de Läckdika jorden med
tegeltrör vid Säbyholm, der hade odlats betor
åtskilliga år innan denna tid, och så odlades
betor ävån vid Hildesborg, i den tiden var det
ett sensamt arbete innan betföt kom i jorden.
Sen jorden var beredd, och ståtturnad med trävilt
gick 5-6 man med trärissor och rissa först på läng
den och sen på tvären, i dessa kors sattes betorna
av barn på en 10-12 års ålder med en liten hand
kateka ungefär tumsdjupt vari slöpptes några frö
som togs i en liten påse vid vänstra sidan, och
så trycktes till med hockum, barnen kunde vara
en 20-30 styckers, så gick en äldre man fram för
dena och såg efter så det blev godt ordentligt, så hock
ades och gallrades som nu utom det att det hock
hockades icke. Bolaget importerade rissaker ~~vänster~~
från uthlandet som jämte betarna förädlades till

Att det ej var så små quantiteter, visade de stora
högar tomkorgar flätade av spån, sockret som kalla-
des kaksocker pressades i hårda fyrkantiga kakor
något avrundade i hörnorna ungefär 5 verktam
i diameter och så noga ett verktyg tjocka, till kuf-
fet klipptes det i små bitar med en sockertång.
Tillverkad av smeden, så tillverkades även pudder-
formigt brunaktigt socker som kallades pudder-
socker att söta matvaror med, sirap tillverka-
des även vid fabriken.

Sockerfabriken i Landskrona blef slutet av år
1873 ödelagd genom rådeli, sen så blef så kallad
socker saftfabriken upplegd vid Pöbyholm, men
rafineriet fortfarande kvar i Landskrona, och så
började ~~f~~ befolkningen här i arten att odla socker-
betar, den första betodling i allmänhet i Skåne.